

1.02 Pregledni znanstveni članek

UDK 347.952.1/.2(497.4)

Prejeto: 30. 4. 2009

Zbornica izvršiteljev Slovenije kot ustvarjalka arhivskega gradiva

JELKA MELIK

doc., dr., višja svetovalka – arhivistka

Arhiv Republike Slovenije, Zvezdarska 1, SI-1127 Ljubljana

e-pošta: jelka.melik@gov.si

IZVLEČEK

Zbornica izvršiteljev je zelo mlada ustanova, saj je nastala šele ob koncu devetdesetih let prejšnjega stoletja kot posledica nove ureditve izvršilnega postopka v Republiki Sloveniji. Zakon o izvršbi in zavarovanju določa pravila postopka, po katerem sodišča opravljajo prisilno izvršitev terjatev na podlagi izvršilnih naslovov in verodostojnih listin, pravila za zavarovanje terjatev ter ureja službo izvršitelja. Izvršitelji z območja Republike Slovenije se obvezno združujejo v Zbornico izvršiteljev, katere sedež je v Ljubljani. Zaščititi moramo predvsem dokumente, za katere domnevamo, da nam bodo odstrli neko važno področje družbenega življenja, ki ima opraviti s stiskami ljudi, predvsem z revščino.

KLJUČNE BESEDE: Arhivsko gradivo, dokumentarno gradivo, izvršitelj, zbornica izvršiteljev, navodilo za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva

ABSTRACT

THE SLOVENIAN CHAMBER OF EXECUTORS AS CREATOR OF ARCHIVAL RECORDS

Founded as late as at the end of the 1990s, the Slovenian Chamber of Executors is a very young institution. It was established as an outcome of the new regulation of execution proceeding in the Republic of Slovenia. Execution and Insurance Act determines the rules of the proceedings according to which the courts carry out compulsory execution of claims based on executory title and authentic documents. The Act also determines the rules for the securing of claims and regulates the service of the executor. Executors in the Republic of Slovenia are under the obligation to join the Chamber of Executors situated in Ljubljana. As archivists, we need to focus on preserving documents for which we assume will unveil important areas of social life dealing with people's distress, mostly poverty.

KEY WORDS: archives, documents, executors, Chamber of Executors, instruction for the selection of public archives from documents

Zbornica izvršiteljev je zelo mlada ustanova, saj je nastala šele ob koncu devetdesetih let prejšnjega stoletja kot posledica nove ureditve izvršilnega postopka v Republiki Sloveniji. Za uvod si nekoliko oglejmo področje, na katero posegamo ob vrednotenju dokumentarnega gradiva te javnopravne osebe – na področje izvršilnega prava. Izvršilni postopek ali izvršba (eksekucija), ki je predmet izvršilnega prava, je tisto procesualno delovanje, ki naj s pomočjo državnih prisilnih sredstev med dolžnikom in upnikom vzpostavi takšno zunanje stanje, kakršno ima pravico zahtevati upnik. Z drugimi besedami: izvršilni postopek je skupek dejanj sodišča, strank in drugih subjektov (izjav volje, izjave vednosti, izvršilna dejanja v ožjem pomenu), pravno urejenih seveda, katerih namen je prisilno izvesti upnikovo terjatev oziroma zavarovati izvršitev. Ena najpomembnejših lastnosti prava je prav prisilna izvedljivost in temu je namenjeno izvršilno pravo. Ni torej čudno, da je prav to, izvršilno pravo, ena najstarejših pravnih vej.

V rimskem pravu je obstajala personalna eksekucija. Upnik je lahko z uporabo sile osebo, ki ni plačala dolga, držal v ujetništvu. Če v šestdesetih dneh dolg ni bil kakorkoli poplačan, je smel upnik dolžnika prodati v sužnost ali celo usmrčiti. Zgodovinski razvoj je krutost kazni omilil in najprej zamenjal personalno z realno eksekucijo. Upnik je lahko zasegel vse dolžnikovo premoženje in ga kasneje, če dolg ni bil plačan, tudi prodal. Kasneje je prišlo do uveljavitve specialne eksekucije, ki se je ob recepciji rimskega prava razširila po Evropi in se v bistvu obdržala do današnjega dne. Izvršba je iz pristojnosti upnika, prizadete osebe torej, prešla v roke tretjih, neprizadetih oseb. Prav tako izvršba ni bila več splošna, temveč usmerjena oziroma omejena na določen znesek. Danes ima značaj generalne izvršbe, ki zaseže vse dolžnikovo premoženje, le še stečajni oziroma likvidacijski postopek.

Zakon, ki ureja izvršilni postopek, smo v Republiki Sloveniji dobili šele ob izteku prejšnjega stoletja, kar sedem let po nastanku države. Tudi v drugi Jugoslaviji je bila izvršba urejena na novo šele ob koncu sedemdesetih let.¹ Pred tem so bila v uporabi predvsem pravila starega, predvojnega zakona, kolikor so bila seveda v skladu s predpisi četrtega člena Zakona o razveljavljanju pravnih predpisov, ki so bili izdani pred 6. aprilom 1941 in med okupacijo.² V prvi Jugoslaviji je veljal Zakon o

izvršbi in zavarovanju z dne 9. 7. 1930;³ uveljavil se je postopoma do aprila 1938. Zakon je bil narejen na osnovi avstrijskega Zakona o izvršilnem (eksekucijskem) in zavarovalnem postopanju (izvršilni red, eksekucijski red) z dne 27. maja 1896, ki je veljal na Slovenskem pred tem.⁴

Zbornica izvršiteljev je bila ustanovljena na podlagi Zakona o izvršbi in zavarovanju, sprejetega 17. 7. 1998. Ta zakon, ki je bil že večkrat spremenjen oziroma dopolnjen, določa pravila postopka, po katerem sodišča opravljajo prisilno izvršitev terjatev na podlagi izvršilnih naslovov in verodostojnih listin, pravila za zavarovanje terjatev ter ureja službo izvršitelja. Terjatev je po tem zakonu pravica do denarnega zneska ali do neke druge dajatve, storitve, dopustitve ali opustitve. Za dovolitev izvršbe in zavarovanja je stvarno pristojno okrajno sodišče. Sodišče dovoli izvršbo na podlagi izvršilnega naslova (izvršljiva sodna odločba in sodna poravnava; izvršljiv notarski zapis; druga izvršljiva odločba, seznam ali listina, za katero zakon oziroma ratificirana in objavljena mednarodna pogodba določa, da je izvršilni naslov) in verodostojnih listin. Izvršilni postopek na prvi stopnji vodi in izdaja odločbe sodnik. O pritožbah odloča višje sodišče v senatu treh sodnikov. Izvršilni postopek je niz pravno urejenih in usklajenih dejanj sodišča, strank in drugih subjektov, katerih namen je prisilno izvesti upnikovo terjatev oziroma zavarovati izvršitev le-te. Neposredna dejanja izvršbe in zavarovanja pa praviloma oprav-

Zbornica izvršiteljev Slovenije domuje v stavbi na robu Ljubljane. Njenega izveska nismo našli, le izveske njene predsednice in še dveh izvršiteljev.

¹ Zakon o izvršilnem postopku, Uradni list Socialistične federativne republike Jugoslavije, št. 20/1978.

² Juhart: Civilno izvršilno pravo, str. 18.

³ Uredba, s katero se uvaja zakon o izvršbi in zavarovanju z dne 9. julija 1930; Sterle: Predpisi o izvršbi in zavarovanju, str. 1; Zakon o izvršbi in zavarovanju (izvršilni postopnik), Sterle: Predpisi o izvršbi in zavarovanju, str. 21.

⁴ Kavčnik: Izvršilni red, str. 39.

ljajo izvršitelji. Zakon je uvedel zasebne izvršitelje. Pred tem smo poznali le sodne izvršitelje. Izvršitelji se od uveljavitve tega zakona imenujejo za opravljanje službe izvršitelja za območje okrajnega sodišča. Izvršitelj sme v posamezni izvršilni zadevi opravljati dejanja na celotnem območju Republike Slovenije. Izvršitelji lahko opravljajo tudi druga dejanja, če tako določa zakon ali če na podlagi zakona tako odredi sodišče, drug državni organ, notar ali druga oseba z javnimi pooblastili. Sodišče lahko glede na naravo zadeve, okoliščine opravljanja izvršbe ali zaradi drugih utemeljenih razlogov odloči, da bo opravilo določena neposredna dejanja izvršbe in zavarovanja s sodnimi izvršitelji. Postopek izvršbe in postopek zavarovanja se uvedeta na predlog upnika proti dolžniku. Stranki v postopku sta torej upnik in dolžnik. Izvršitelji pa so osebe, ki neposredno opravljajo posamezna dejanja izvršbe ali zavarovanja.

Odločbe v postopku izvršbe in zavarovanja izdaja sodišče v obliki sklepa ali odredbe. S sklepom o izvršbi je v celoti ali delno ugodeno predlogu za izvršbo ali pa je predlog za izvršbo zavrnjen. Z odredbo sodišče odloča o vprašanih postopkih. Zoper sklep, izdan na prvi stopnji, je praviloma dovoljena pritožba. Pravno sredstvo dolžnika zoper sklep o izvršbi, s katerim je predlogu ugodeno, je ugovor. Zoper sklep, izdan o ugovoru, je dovoljena pritožba.

Pritožba in ugovor ne zadržita postopka. Odločba o pritožbi je pravnomočna.

Zoper odredbo ni pravnega sredstva. V sklepu, s katerim dovoli izvršbo, pri kateri je potrebno opraviti neposredna dejanja izvršbe, sodišče določi tudi **izvršitelja**. Če izvršitelj ni določen s sklepom o izvršbi, ga sodišče določi s posebnim sklepom. Sodišče je dolžno določiti tistega izvršitelja, ki ga predlaga upnik v predlogu za izvršbo. Če upnik ne predlaga izvršitelja, ga določi sodišče po določbah zakona. Zoper sklep o določitvi izvršitelja ni pritožbe, stranke pa lahko v zakonsko določenem roku in zaradi zakonsko navedenih razlogov zahtevajo izločitev izvršitelja. Minister za pravosodje s podzakonskim predpisom natančneje predpiše ravnanje izvršitelja pri opravljanju izvršbe. Prav tako izvršitelja določi sodišče, ki vodi postopek zavarovanja.

Služba izvršitelja je javna služba, katere delovno področje in pooblastila ureja zakon (členi 280 do 295). Službo izvršitelja opravljajo izvršitelji kot samostojno zasebno dejavnost. Izvršitelji so samozaposleni, v razmerju do svojih delavcev pa so zasebni delodajalci. Izvršitelj ima sedež v kraju, v katerem je sedež okrajnega sodišča, za katero je imenovan. Imenuje in razrešuje ga minister, pristojen za pravosodje. Izvršitelj mora biti, ker iz-

vršuje javno pooblastilo, ne le sposoben opravljati dejavnost, temveč tudi vreden javnega zaupanja. Zakon določa tudi objektivne in subjektivne omejitvene pogoje imenovanja. Med drugim zahteva le končano srednjo tehniško ali drugo strokovno ter splošno srednjo izobrazbo. Pred tem je bila zahtevana končana pravna fakulteta, ki je vsekakor omogočala večjo samostojnost in pravno presojo na tako občutljivem področju. Izvršitelji so se dolžni redno strokovno izobraževati in vsako četrto leto po imenovanju opraviti preizkus znanja.

Pri opravljanju neposrednih dejanj izvršbe in zavarovanja mora izvršitelj delati učinkovito in ravnati s skrbnostjo dobrega strokovnjaka. Izvršitelj mora po opravljenih neposrednih dejanjih izvršbe in zavarovanja sodišču in upniku posredovati pisno poročilo o svojem delu. Izvršitelj je odgovoren za vso škodo, ki nastane pri opravljanju dejanj izvršbe in zavarovanja zaradi njegovega ravnanja ali opustitve dolžnosti, ki jih ima po zakonu, podzakonskih aktih in odredbah sodišča.

Nadzor nad dodeljevanjem zadev izvršiteljem opravljata predsednik okrajnega sodišča in ministrstvo, pristojno za pravosodje, s pregledom evidence dodeljevanja zadev izvršiteljem. Izvršitelj je dolžan voditi evidenco o izvršilnih zadevah, ki jih prejme v izvršitev. Izvršitelj je upravičen do plačila za svoje delo in povračila stroškov v zvezi z opravljenim delom po tarifi, ki jo predpiše minister za pravosodje, po predhodnem mnenju zbornice izvršiteljev. Izvršitelj ima lahko samo enega namestnika. Namestnik izvršitelja sme namesto izvršitelja, pri katerem je zaposlen, opravljati vse posle izvršitelja. Za pomoč pri opravljanju posameznih dejanj izvršbe in zavarovanja lahko izvršitelj zaposli največ pet oseb, s soglasjem ministra za pravosodje pa največ deset oseb. Pravosodno ministrstvo vodi tudi evidenco izvršiteljev in namestnikov izvršiteljev.

Delo izvršiteljev podrobneje ureja Pravilnik o opravljanju službe izvršitelja. Prvi pravilnik je bil sprejet leta 1999, potem pa 2003 in je bil pozneje še spremenjen. V pravilniku so navedena opravila izvršitelja v zadevah izvršbe, ki so predvsem: vložitev zahteve za vpis rubeža in prepovedi odtujitve v uradni register zarubljenih premičnin in zastavnih pravic; odvzem listin in registrskih označb za premičnino; rubež premičnih stvari dolžnika, hramba zarubljenih premičnih stvari; cenitev zarubljenih premičnih stvari; organizacija in izvedba javne dražbe oziroma unovčenje zarubljenih stvari na drug način; zagotovitev izbrisa vseh bremen in prepovedi iz uradnega registra zarubljenih premičnin in zastavnih pravic, izdaja dokumenta ob prodaji premičnin; dejanja v zvezi s poplačilom upnika; rubež

terjatev iz vrednostnih papirjev in izročitev vrednostnih papirjev sodišču ter izročanje vrednostnih papirjev dolžniku zaradi opravi pravnih dejanj, potrebnih za ohranitev ali izvrševanja pravic iz zarubljenega vrednostnega papirja; odvzem premičnih stvari dolžnika zaradi izročitve dolžnikovemu dolžniku; prevzem in hramba premičnih stvari in prodaja premičnih stvari dolžnikovega dolžnika; prodaja premoženjskih in materialnih pravic dolžnika; rubež nepremičnine, ki ni vpisana v zemljiško knjigo oziroma je bila zemljiška knjiga, v katero je bila vpisana nepremičnina, uničena; odvzem določenih premičnih stvari, ki jih je dolžnik dolžan izročiti in izročitev teh upniku; izpraznitev (odstranitev oseb in stvari) nepremičnine in izročitev nepremičnine v posest upniku; prevzem v hrambo premične stvari, odstranjene iz nepremičnine, ki bi jih bilo treba izročiti dolžniku; prodaja iz nepremičnine odstranjenih premičnih stvari, ki dolžniku niso bile izročene; pomoč pri dejanjih v zvezi z obveznostjo dolžnika kaj storiti, dopustiti ali opustiti; oprava dejanj fizične razdelitve stvari ali skupnega premoženja in prodaja stvari, ki je potrebna zaradi razdelitve; odvzem otroka in njegova izročitev upniku. Podobna so tudi izvršiteljeva opravila v primeru zavarovanja, in sicer predvsem rubež, zagotovitev vpisa rubeža v register zarubljenih premičnin in zastavnih pravic ter hramba premičnin v postopku zavarovanja denarne terjatve z zastavno pravico na premičnini, hramba zarubljenih stvari v postopku zavarovanja denarne terjatve z zastavno pravico na podlagi sporazuma strank pri notarju, odvzem in izročitev premičnih stvari, ki so bile zarubljene v postopku zavarovanja denarne terjatve z zastavno pravico na podlagi sporazuma strank pri notarju in druga.

Izvršitelji z območja Republike Slovenije se morajo obvezno vključiti v **Zbornico izvršiteljev**, katere sedež je v Ljubljani. Zbornica je pravna oseba. Najvišji organ zbornice je skupščina zbornice. Skupščina zbornice sprejema statut, pravila obnašanja izvršiteljev in druge splošne akte zbornice. S statutom so podrobneje določene organizacija organov zbornice in njihove pristojnosti. Soglasje k statutu daje vlada Republike Slovenije, k drugim splošnim aktom zbornice pa minister za pravosodje. Ta tudi opravlja nadzor nad delom zbornice, s pregledom poslovanja zbornice, njenega izvršnega odbora, predsednika in pregledom spisov ter arhiva.

Nadzor nad zakonitostjo opravljanja službe izvršitelja in delom zbornice izvaja minister za pravosodje, po uradni dolžnosti ali na predlog predsednika okrajnega, okrožnega ali višjega sodišča, predsednika zbornice, državnega tožilca, državnega pravobranilca in osebe, ki izkaže pravni interes.

Nadzor nad zakonitostjo opravljanja službe izvršitelja v zvezi z zadevami, ki jih sodišče s sklepom dodeli izvršitelju, opravljata predsednika okrajnega in okrožnega sodišča, na območju katerega ima izvršitelj sedež. Predsednika okrajnega in okrožnega sodišča opravljata nadzor po uradni dolžnosti ali na predlog ministra za pravosodje. Neposredni nadzor nad poslovanjem izvršitelja oziroma začasnega namestnika opravlja zbornica. Nadzor opravlja po uradni dolžnosti ali na predlog ministra za pravosodje ali predsednika okrajnega, okrožnega ali višjega sodišča, na območju katerega ima izvršitelj sedež, najmanj pa enkrat na leto. Zbornica sme pregledovati spise, vpisnike ali druge evidence pri izvršitelju, poslovanje s stvarmi v hrambi in poslovanje z varščinami in obračuni plačila za delo ter stroškov izvršitelja in mu naložiti, kar je treba, da poslovanje uskladi s predpisi. Zbornica pošlje ministru za pravosodje poročilo o opravljenem nadzoru.

Izvršitelj mora o svojem poslovanju za preteklo leto enkrat na leto poročati predsedniku okrajnega sodišča na območju katerega ima sedež, ministru za pravosodje in zbornici. Izvršitelj je disciplinsko odgovoren, če pri opravljanju službe izvršitelja krši določbe tega zakona oziroma drugih predpisov ali s katerimkoli svojim ravnanjem škoduje ugledu službe izvršitelja. Disciplinske kršitve so hujše disciplinske kršitve in kršitve ugleda izvršiteljev. Dejanja, ki pomenijo kršitev ugleda izvršiteljev, določa statut zbornice. Uvedbo disciplinskega postopka lahko predlaga zbornica, predsednik okrajnega sodišča, predsednik okrožnega sodišča, predsednik višjega sodišča ali stranke v izvršilnem postopku, v katerem je izvršitelj opravljal dejanja izvršbe ali zavarovanja. Minister za pravosodje uvede disciplinski postopek na predlog oseb iz prejšnjega odstavka ali po uradni dolžnosti.

Na podlagi 296. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju je skupščina Zbornice izvršiteljev 6. junija 2003 sprejela **Statut zbornice**; ima 29 členov. Določa, da je Zbornica izvršiteljev poklicna organizacija izvršiteljev, ki opravlja z zakonom in statutom določene naloge ter skrbi za ugled izvršiteljev in poklicne ter socialne interese svojih članov. Zbornica je pravna oseba in jo zastopa njen predsednik. Sodeluje z zbornicami izvršiteljev drugih držav in se povezuje v mednarodne organizacije izvršiteljev. Skrbi za ugled, verodostojnost in izobraževanje izvršiteljev ter razvoj instituta izvršitelja in zastopa interese izvršiteljev, namestnikov in pomočnikov izvršiteljev, opravlja neposredni nadzor nad poslovanjem izvršitelja oziroma začasnega namestnika in drugo. Organi zbornice so: skupščina, predsednik, izvršni odbor, nadzorni odbor, disci-

plinska komisija, častno razsodišče. Skupščino sestavljajo vsi člani zbornice. Skupščina zbornice sprejema statut ter spremembe in dopolnitve tega, pravila obnašanja izvršiteljev in poslovnik o svojem delu, ministru za pravosodje daje mnenje o izvršiteljski tarifi in merilih za ugotavljanje učinkovitosti dela izvršiteljev, sprejema finančni načrt in potrjuje zaključni račun zbornice, voli in razrešuje predsednika in podpredsednika zbornice, člane izvršilnega odbora, člane nadzornega odbora, člana disciplinske komisije in člana častnega razsodišča, imenuje in razrešuje člane komisij in odborov, ki jih ustanavlja kot svoja delovna telesa, odloča o višini vpisnine, članarine in drugih prispevkov zbornice, obravnava poročilo o delu izvršnega in nadzornega odbora, zahteva uvedbo disciplinskega postopka zoper izvršitelja, sprejema pravilnik o finančnem poslovanju zbornice in njenih organov, odloča o vstopu zbornice v mednarodne izvršiteljske organizacije, opravlja razne naloge, določene z zakonom, statutom in drugimi akti zbornice, sprejema druge splošne akte zbornice, letni program izobraževanja izvršiteljev, daje mnenje k imenovanju kandidatov za izvršitelje in namestnike izvršiteljev. Zasedanje skupščine je najmanj enkrat letno. Skupščino skliče predsednik zbornice. Skupščina s tajnim glasovanjem voli in razrešuje predsednika in podpredsednika zbornice, člane izvršnega odbora, člane nadzornega odbora, člana disciplinske komisije in člana častnega razsodišča ter njihove namestnike.

Predsednik zbornice je sočasno tudi predsednik izvršnega odbora zbornice, podpredsednik pa je njegov član. Predsednik zbornice zastopa in predstavlja zbornico, izvršuje sklepe skupščine in izvršnega odbora, skrbi za pravilno delovanje in ugled zbornice, določa začasnega namestnika izvršitelja, sklepa pogodbe in druge pravne posle zbornice po predhodni odobritvi izvršnega odbora, samostojno pa do zneska, ki ga s sklepom določi izvršni odbor, in opravlja vse druge naloge, ki jih določajo zakon o izvršbi in zavarovanju, akti zbornice in drugi podzakonski akti in predpisi.

Izvršni odbor zbornice ima skupaj s predsednikom in podpredsednikom zbornice enajst članov. Člane izvršnega odbora voli skupščina zbornice izmed članov tako, da izvoli po dva člana z območja vsakega višjega sodišča, z območja višjega sodišča v Ljubljani pa tri člane. Izvršni odbor pripravlja in sklicuje zasedanje skupščine, določa predlog statuta, drugih splošnih aktov zbornice in predlaga tarife, daje skupščini zbornice predloge o uvedbi disciplinskega postopka zoper izvršitelja, izmed svojih članov izbere člane komisije za izobraževanje, sprejema poslovnik o svojem delu (potrdi ga skupščina),

izvršuje skupščinske sklepe, vodi imenik izvršiteljev, določa predlog o višini vpisnine in članarine ter drugih prispevkov zbornice, določa predlog finančnega načrta in predlog zaključnega računa zbornice, na predlog koordinatorske izobraževalne dejavnosti sprejema programe strokovnega izobraževanja izvršiteljev, obravnava problematiko poslovanja izvršiteljev in druga vprašanja, ki se nanašajo na organizacijo in položaj izvršiteljev, imenuje in razrešuje člane komisij, ki jih ustanavlja kot svoja delovna telesa, ministru za pravosodje predlaga spremembe vrednosti točke tarife in sprejema obvezna navodila za uporabo izvršiteljske tarife, obravnava pritožbe v zvezi z delom izvršiteljev, odloča o sklenitvi delovnih razmerij in pogodbenih razmerjih z delavci strokovne službe zbornice, odloča o sklenitvi drugih pogodb, določi izmed svojih članov člane komisije, ki opravlja neposredni nadzor poslovanja izvršitelja in začasnega namestnika izvršitelja, predlaga uvedbo disciplinskega postopka zoper izvršitelja in namestnika izvršitelja, opravlja pa še druge naloge, določene s tem statutom in drugimi akti zbornice. Seje izvršnega odbora vodi in sklicuje predsednik zbornice po potrebi, najmanj vsake tri mesece.

Nadzorni odbor nadzoruje finančno poslovanje zbornice, najmanj enkrat na leto pregleda finančno poslovanje in premoženjsko stanje zbornice ter o tem poroča izvršnemu odboru in skupščini, pregleda zaključni račun in sestavi o pregledu pisno poročilo za skupščino.

Častno razsodišče je organ, ki presoja o disciplinskih kršitvah in v medsebojnih sporih med člani zbornice in člani ter organi zbornice, in sicer na temelju obrazloženega predloga, ki ga lahko poda član ali organ zbornice. Častno razsodišče podaja mnenja in izreka opomine.

Finančno poslovanje zbornice ureja pravilnik o finančnem poslovanju; sprejme ga skupščina zbornice. Prihodki zbornice so predvsem vpisnine, članarine in drugi prispevki izvršiteljev ter darila, volila in obresti.

Ob določanju arhivskega gradiva, ali z drugimi besedami, pri vrednotenju dokumentarnega gradiva Zbornice izvršiteljev ne moremo upoštevati le veljavne zakonodaje, temveč moramo pomen in družbeno vlogo tega ustvarjalca arhivskega gradiva pogledati nekoliko širše. Kaj je torej izvršilni postopek? Kako je nastal in se razvijal? Kaj nam lahko dokumenti, ki jih hrani in ustvarja zbornica izvršiteljev, povedo? Je gradivo pomembno zaradi pravne varnosti, znanstvenih raziskav ali iz obeh razlogov?

Zbornica izvršiteljev je novost na Slovenskem, ki je nastala, ker so izvršitelji postali zasebniki. Prav zato nimamo nobenih izkušenj s pomembnostjo

gradiva, ki pri tem novem ustvarjalcu nastaja. Zaradi varnosti moramo zaščititi najpomembnejše dokumente, za katere domnevamo, da nam bodo odstrli neko pomembno področje družbenega življenja, ki ima opraviti s stiskami ljudi, predvsem z revščino. Res je, da imamo s področja izvršilnega prava tudi gradivo sodišč, a vendar domnevamo, morda tudi neupravičeno, da nam bo gradivo Zbornice izvršiteljev to gradivo dopolnilo in obogatilo. Še posebej utegne biti zbornično gradivo nepogrešljivo v času finančne krize, ki opredeljuje in ogroža naš čas, in posebej zaznamuje življenje najbolj ranljivih plasti slovenske družbe. Iz samega opisa dejavnosti izvršiteljev lahko sklepamo, da bi nam njihove izkušnje ob opravljanju dejavnosti lahko pomagale tudi pri nadaljnjem oblikovanju določenih področij in smeri socialne politike. Ob temeljitem študiju same problematike in usklajevanju mnenj s predstavniki Zbornice smo za arhivsko gradivo določili imenik izvršiteljev, zapisnike sej izvršnega odbora zbornice izvršiteljev in zapisnike sej ter gradivo za seje skupščine izvršiteljev. Prepričani smo, da nam bodo ti dokumenti v pomoč pri vsakovrstnih raziskavah, manj pa nam bodo omogočali zagotovitev pravne varnosti. Ob spremljanju nadaljnjega dela Zbornice izvršiteljev se bo morda izkazalo, da je potrebno ohraniti še kakšne dokumente, navodilo za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva pa ustrezno razširiti.

Okrajšave

- Ur. l. – Uradni list
- UpB – Uradno prečiščeno besedilo
- Skl. US – sklep Ustavnega sodišča
- Odl. US – odločba Ustavnega sodišča

Viri in literatura

Viri

Zakon o izvršbi in zavarovanju (Ur. l. RS, št. 51/1998, spremembe: Ur. l. RS, št. 72/1998 Skl. US: U-I-339/98, 11/1999 Odl. US: U-I-339/98, 89/1999, 11/2001-ZRacS-1, 75/2002, 87/2002-SPZ, 70/2003 Odl. US: U-I-331/02-12 (83/2003 popr., 91/2003 popr.), 40/2004-UPB1, 132/2004 Odl. US: U-I-93/03-26, 46/2005 Odl. US: U-I-110/03-16, Up-631/03-13, 96/2005 Odl. US: Up-357/03-23, U-I-351/04, 17/2006, 30/2006 Odl. US: Up-724/04-18, U-I-322/05, 44/2006-UPB2, 69/2006, 110/2006-UPB3, 115/2006, 3/2007-UPB4, 93/2007, 6/2008 Skl. US: U-I-354/07-6, 37/2008-ZST-1, 45/2008-ZArbit, 113/2008 Odl. US: U-I-344/06-11

Pravilnik o opravljanju službe izvršitelja (Ur. l. RS, št. 32/1999; št. 18/2003; spremembe: Ur. l. RS, št. 46/2005 Odl. US: U-I-110/03-16, Up-631/03-

13, 83/2006).

Statut Zbornice izvršiteljev Slovenije (Ur. l. RS, št. 89/2003).

Zakon o izvršbi za poplačilo denarnih terjatev uporabnikov družbenih sredstev (Ur. l. SFRJ, št. 52/1971).

Zakon o izvršilnem postopku (Ur. l. SFRJ, št. 20/1978).

Literatura

Izvršilni red z dne 27. maja 1896, državni zakon št. 79 z uvodnim zakonom z dne 27. maja 1896, državni zakon št. 78 in drugimi zadevnimi zakoni, ukazji in razpisi ter odločbami c. kr. najvišjega sodišča (ur. Ivan Kavčnik). Ljubljana: Društvo Pravniki, 1902 (Zbirka avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku; zv. 3).

Juhart, Jože: *Civilno izvršilno pravo*. Ljubljana: Pravna fakulteta, 1962.

Predpisi o izvršbi in zavarovanju: pregledan in dopoljen ponatis iz "Službenega lista kraljevske banske uprave dravske banovine" (ur. Rudolf Sterle). Ljubljana: Merkur, 1938 (Zakoni in uredbe; zv. 56).

Rijavec, Vesna: *Civilno izvršilno pravo*. Ljubljana: GV založba, 2003.

Wedam-Lukić, Dragica: *Civilno izvršilno pravo*. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije, 1992.

Zusammenfassung

SLOWENIENS EXEKUTORENKAMMER ALS ÖFFENTLICHE KÖRPERSCHAFT, BEI DER ARCHIVGUT ENTSTEHT

Die Exekutorenkammer wurde auf Grundlage des Gesetzes über die Exekution und Sicherung vom 17. 7. 1998 gegründet. Das Gesetz, das schon mehrmals geändert bzw. ergänzt wurde, legt die Verfahrensregeln, nach denen die Gerichte die Zwangsvollstreckung von Forderungen auf der Grundlage von Exekutionstitels und glaubwürdigen Urkunden durchführen, und die Regeln für die Sicherung von Forderungen fest und regelt das Amt des Exekutors. Für die Exekutions- und Sicherungsbewilligung ist das Bezirksgericht sachlich zuständig. Die unmittelbaren Exekutions- und Sicherungshandlungen werden in der Regel von Exekutoren durchgeführt. Das Gesetz führte private Exekutoren ein, die sich in der Exekutorenkammer mit dem Sitz in Ljubljana obligatorisch vereinigen. Bei der Bestimmung von Archivgut ist vor allem an Dokumente zu denken, die vermutlich einen wichtigen Bereich des gesellschaftlichen Lebens im Zusammenhang mit Notsituationen, vor allem mit der Armut, aufdecken.